

دانشکده مهندسی برق

راهنمای درس کارشناسی ارشد سمینار

دانشکده مهندسی برق
(ولنجک)

1-مقدمه	3
2-مشخصات درس	3
3-اهداف	3
4-فرایند ارائه و اجرا	3
5-شرح درس (رئوس مباحث)	4
6-نحوه ارزیابی	5
7-روش اجرایی	5
8-گزارش نویسی	5
9- مالکیت معنوی (کپی رایت)	5
10- کنترل کیفی گزارش سمینار	5
11- اجزا و ساختار گزارش سمینار	6
12- فرمت محتوای گزارش سمینار	7
13- تعدادصفحات	8
14- واژه‌های خارجی در متن فارسی	8
15- پاورقی‌ها	8
16- معرفی علائم و متغیرها در متن	8
17- فرمول‌ها و روابط	8
18- واحدها	8
19- جدول‌ها	8
20- شکل‌ها و نمودارها	8
21- نتیجه‌گیری	8
22- مراجع	9
23- ارائه شفاهی سمینار	9
24- خصوصیات ارائه‌کننده سمینار	10
25- شیوه سخنرانی ارائه‌کننده	10
26- منابع مفید	11

1-مقدمه

در این نوشتار مطالب مهم مربوط به اهداف، گردش کار، طریقه ارزیابی و نکات اصلی مربوط به تهیه گزارش و ارائه درس سمینار ارائه می‌شود.

2-مشخصات درس

نام درس	نوع درس	تعداد واحد	طول دوره	نحوه ارزیابی
سمینار	اصلی	2	1نیم سال	گزارش کتبی و ارائه شفاهی

3-اهداف

- آموزش/فراگیری مبانی و مراحل انجام تحقیق، اصول اخلاقی، روش های ارائه دستاوردها به طور شفاهی و کتبی
- بررسی زمینه های جاری تحقیقاتی، حتی الامکان با توجه به موضوعات و مسائل مورد نیاز کشور، در زمینه های تخصصی
- مطالعه زمینه های تحقیقاتی با هدف موضوع پایان نامه
- تهیه گزارش مدون به صورت کتبی و ارائه شفاهی آن توسط دانشجو

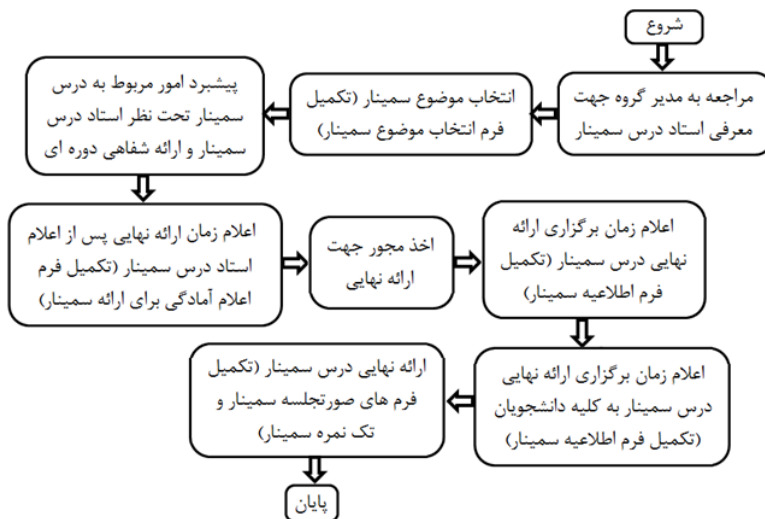
4-فرایند ارائه و اجرا

اقدامات دانشجو

- ثبت نام در سیستم گلستان جهت اخذ درس سمینار
- مراجعه به استاد مورد نظر و مشورت در خصوص زمینه های پژوهش در درس سمینار و در صورت ممکن، تعریف موضوع پایان نامه کارشناسی ارشد پس از پایان سمینار
- تکمیل فرم سمینار کارشناسی ارشد، اخذ امضای استاد راهنمای مربوطه و تحویل این فرم به آموزش دانشکده

اقدامات استاد راهنما

- اختصاص زمان مناسب به دانشجوی تعیین شده جهت ارائه راهنمایی لازم در خصوص انتخاب موضوع سمینار
- تعیین برنامه های کوتاه مدت و بلند مدت جهت انجام موضوع سمینار کارشناسی ارشد

راهنمای تصویری مراحل انجام امور مربوط به درس سمینار کارشناسی ارشد

5- شرح درس (رئوس مباحث)

در این درس استاد تلاش خواهد نمود تا دانشجویو را با موارد زیر آشنا نماید:

- آشنایی با منابع معتبر علمی مرتبط با رشته و رتبه بندی آنها
- آشنایی با موتورهای جستجوی منابع علمی
- آشنایی با روش جستجو در منابع معتبر
- آشنایی با شیوه نگارش مقالات علمی کنفرانس ها و مجلات معتبر
- آشنایی با ارجاع دهی به منابع معتبر و نحوه طبقه بندی آن
- آشنایی با فرایند ارسال و داوری مقالات
- آشنایی با نحوه پاسخ به داوری
- آشنایی با روند ثبت اختراعات و ابداعات
- آشنایی با انجمن های علمی مرتبط با رشته در مقیاس ملی و بین المللی
- آشنایی با نحوه تنظیم پاورپوینت و طراحی پوستر با استفاده از تمپلت های کنفرانس ها
- آشنایی با روشهای ارائه در کنفرانس ها
- آشنایی با کارگاه های تخصصی آموزشی

6- نحوه ارزیابی

جدول بارم بندی

۱۰	ارزیابی داوران
۳	تهیه اسلاید
۳	نحوه ارائه
۲	پاسخگویی به سوالات
۲	کیفیت گزارش (الکترونیکی)
۱۰	نمره استاد راهنما

7- روش اجرایی

- بازه ارائه سمینار یک هفته است که براساس تقویم آموزشی دانشگاه می باشد.
- نسخه سمینار و فایل ارائه آن می بایست حداقل 7 روز قبل از ارائه سمینار توسط دانشجو به مدیر گروه داده شود.
- دانشجوی فاقد گزارش سمینار اجازه ارائه ندارد و دانشجو می بایست درس سمینار را مجدد اخذ نماید.
- سمینار بصورت درس در طول ترم باید اجرا شود و حداقل 4 جلسه با استاد راهنما کلاس سمینار توسط استاد در مورد نحوه ارائه و گزارش نویسی و تهیه اسلایدها براساس دستورالعمل مصوب شورای دانشکده تشکیل شود.
- موضوع سمینار می تواند با موضوع پایان نامه دانشجو در یک راستا (حتی یکسان)، و یا در دو زمینه متفاوت باشد.
- در این درس هر دانشجو با انتخاب یک موضوع زیر نظر یکی از اساتید دانشکده که «استاد راهنمای سمینار» نامیده شده، به تحقیق پیرامون آن موضوع می پردازد. این تحقیق بایستی شامل بررسی سابقه و وضعیت موجود، جدیدترین کارهای انجام شده در زمینه موضوع تا این زمان، و روالهای آتی مهم مربوط به موضوع باشد.
- اهداف شرکت در جلسات سمینار شامل آشنایی با طریقه ارائه شفاهی، آشنایی با موضوعات علمی مختلف در گرایش مربوطه می باشد.

8- گزارش نویسی

یکی از بخشهای مهم سمینار گزارش یا ارائه کتبی آن می باشد. در گزارش سمینار می بایستی ضوابطی که در گزارشات علمی - فنی مد نظر هستند از جهات کمی، کیفی و فرمت رعایت شده باشد. لذا این بخش به بیان کنترل کیفی، اجزاء، ساختار و نیز فرمت ارائه گزارش سمینار می پردازد.

9- مالکیت معنوی (کپی رایت)

متن سمینار باید به صورت کامل برگرفته از تحقیقات و مطالعات دانشجو باشد. هرگونه استفاده از سایر پژوهشها بدون ذکر نام مرجع تخلف محسوب شده و باعث بروز مشکل در گذراندن این درس خواهد شد.

10- کنترل کیفی گزارش سمینار

کنترل کیفی را باید پاراگراف به پاراگراف انجام داد. این کنترل باید از نظر محتوایی و هم از نظر صوری صورت پذیرد. برای این کار، به جنبه های زیر باید به دقت توجه کرد:

- اعتبار و دقت علمی - فنی
- وجود ارتباط معنایی و انسجام آنها بین پاراگرافهای پی در پی

- منطق مندی و صحت استدلالها
- انتخاب مناسب عنوان اصلی و عناوین داخلی
- رعایت ویژگیهای سبک و زبان متن علمی - فنی
- انتخاب درست و به جای کلمات
- وجود مقدمه مناسب
- رعایت آیین نگارش
- استفاده درست و به جا از علایم ادبی
- درج درست پانوشتها و شماره های ارجاع دهنده
- انتخاب معادل اصطلاحات بیگانه و نوشتن صحیح املاي آنها
- درج صحیح پاراگراف در صفحه (رعایت فاصله ها از دو کران کاغذ)
- درج صحیح پاراگراف نقل قول شده
- وضوح شکلها و جدولها (که معمولا بین پاراگرافها درج می شوند)
- انتخاب محل مناسب برای درج شکلها و جدولها
- استفاده از نوع و اندازه مناسب برای قلم (فونت)
- نوشتن درست فرمولها، واحدها، مقیاسها، کوتّه نوشتها (Acronyms)
- رعایت حاشیه گذاری
- رعایت فاصله گذاری مناسب بین قسمتهای مختلف گزارش

11- اجزا و ساختار گزارش سمینار

اجزاء گزارش سمینار به ترتیب ذیل بیان شده است. مواردی که در داخل کروشه قرار گرفته اند، اختیاری می باشند:

- جلد (مطالب صفحه عنوان روی جلد نیز درج می شود)
- صفحه سفید
- صفحه عنوان (طبق شکل 1)
- چکیده
- صفحه (با صفحات) فهرست مطالب
- صفحه (با صفحات) فهرست شکلها و جدولها
- فهرست کوتّه نوشتها و کلمات سازنده آنها
- بخشهای متن اصلی (با شروع از بخش مقدمه)
- [خلاصه هر فصل مستقل در انتهای همان فصل]
- نتیجه گیری و اشاره به روالهای آتی مهم و محورهای مطالعه و گسترش بیشتر
- پیوستها
- فهرست منابع (مراجع)
- چکیده به زبان انگلیسی
- صفحه عنوان به زبان انگلیسی

12- فرمت محتوای گزارش سمینار

برای تایپ گزارش سمینار به فارسی، می توانید از نرم افزار مایکروسافت ورد (MS-Word) با امکانات فارسی و یا لاتک (LaTeX) استفاده کنید. در صورت استفاده از لاتک، تمپلت ارائه شده توسط دانشکده را می توانید در آدرس زیر استفاده نمایید:

[GitHub - arashdn/sbu-thesis: Thesis Latex template for Shahid Beheshti University \(SBU\)](https://github.com/arashdn/sbu-thesis)

متن اصلی گزارش به صورت تک ستونی با قلم B Nazanin و اندازه 12 و عنوان بخش ها و زیربخش ها با قلم B Nazanin و اندازه 14 پررنگ تایپ شود. عنوان هر بخش یا زیربخش، با یک خط خالی فاصله از انتهای متن بخش قبلی تایپ و شماره گذاری شود. خط اول همی پاراگرافها تورفتگی (indent) به اندازه ی 0/7 سانتی متر باشد. فاصله متن از طرفین و بالا و پایین صفحه 2/5 سانتی متر باشد.

آرم دانشگاه
عنوان دانشکده
عنوان دانشگاه
سمینار کارشناسی ارشد
در رشته گرایش
عنوان سمینار
توسط: نام دانشجو
استاد درس سمینار: نام استاد درس سمینار
استاد مشاور سمینار: نام استاد مشاور سمینار
تاریخ

صفحه عنوان گزارش سمینار

13- تعداد صفحات

حداقل تعداد صفحات گزارش می‌بایست 30 و حداکثر 60 صفحه باشد.

14- واژه‌های خارجی در متن فارسی

برای واژه‌ها و نام‌های خارجی، حتی‌الامکان از معادل‌های فارسی مصطلح و مصوب استفاده کنید. درمورد نام‌های خارجی مبهم/مشکل یا معادل‌های غیرمصطلح فارسی، فقط در اولین ارجاع و بلافاصله پس از ذکر اینگونه واژه‌ها، معادل لاتین آن در پاورقی یا در پرانتزی پس از واژه قید شود.

15- پاورقی‌ها

در صورت نیاز به درج پاورقی، همه‌ی موارد فارسی به صورت راست‌چین با قلم BNazanin و اندازه 11pt و پاورقی‌های لاتین به صورت چپ‌چین با قلم تایمز اندازه‌ی 9pt نوشته شوند.

16- معرفی علائم و متغیرها در متن

هر نوع متغیر یا علامت به کار رفته در متن گزارش، در اولین ارجاع به‌آن معرفی شود.

17- فرمول‌ها و روابط

متن فرمول‌ها به صورت چپ‌چین در یک یا چند سطر نوشته شود. اندازه‌ی فرمول‌ها متناسب با متن انتخاب شود و همه‌ی متغیرها و اعداد در آن‌ها با قلم تایمز (Times New Roman) تایپ شوند. فرمول‌گذاری به صورت فصلی (مثل 5-1 یعنی فرمول شماره 5 از فصل 1) شماره‌گذاری می‌شود. شماره‌ی هر فرمول در داخل پرانتز و در سمت سطر فرمول قرار گیرد.

18- واحدها

واحد اعداد یا کمیت‌هایی که در جدول‌ها و شکل‌ها می‌آیند، یا عنوان محورهای یک نمودار را بیان می‌کنند، باید ذکر شوند.

19- جدول‌ها

هر جدول باید دارای شماره و عنوان (توضیح) باشد، که به صورت وسط‌چین در بالای آن با قلم B Nazanin پررنگ و اندازه‌ی 10pt تایپ و به صورت فصلی (مثل 1-5 یعنی جدول شماره 5 از فصل 1) شماره‌گذاری می‌شود. بهتر است جدول‌ها در داخل متن و پس از جایی که به آن‌ها ارجاع می‌شود، درج گردند. همه‌ی اعداد در جدول‌ها باید به صورت فارسی و وسط‌چین تایپ شوند. ذکر واحد کمیت‌ها در جدول الزامی است. هر جدول را با یک سطر خالی فاصله از متن ماقبل و مابعد آن قرار دهید.

20- شکل‌ها و نمودارها

هر شکل و نمودار باید دارای شماره و عنوان (توضیح) باشد که به صورت وسط‌چین در زیر آن با قلم B Nazanin پررنگ و اندازه‌ی 10pt تایپ و به صورت فصلی (مثل 1-5 یعنی شکل شماره 5 از فصل 1) شماره‌گذاری می‌شود. بهتر است شکل‌ها در داخل متن و در جایی که به آن‌ها ارجاع می‌شود، درج گردند. ذکر واحد کمیت‌ها در شکل‌ها الزامی است. در متن گزارش باید به همه‌ی شکل‌ها ارجاع شود. در تهیه‌ی شکل‌ها توجه کنید که اندازه‌ی اعداد، واژه‌ها، کمیت‌ها و راهنمای منحنی‌ها (legend) به قدر کافی بزرگ باشد تا پس از درج در گزارش، کاملاً واضح و خوانا باشند. هر شکل را با یک سطر خالی فاصله از متن ماقبل و مابعد آن قرار دهید.

21- نتیجه‌گیری

وجود بخش نتیجه‌گیری پس از متن اصلی گزارش الزامی است.

22- مراجع

مراجع به همان ترتیبی که در متن به آن‌ها ارجاع می‌شود، می‌آیند. در گزارش باید به همه‌ی مراجع اشاره شود. مشخصات هر مرجع به صورت کامل و در قالب استاندارد (نمونه‌های زیر) ذکر شوند. مراجع فارسی را با قلم B Nazanin نازک 11pt و مراجع انگلیسی را با قلم تایمز 10pt تایپ کنید.

- [1] نویسنده 1، ب. نویسنده 2، و ج. نویسنده 3، راهنمای درس سمینار کارشناسی ارشد، چاپ اول، انتشارات دانشگاه شهید بهشتی، تهران، 1397.
- [2] د. نویسنده 4، مقدمه‌ای بر نگارش متن علمی، ترجمه الف. ب. نویسنده 5، انتشارات دانشکده شهید بهشتی، تهران، 1397.
- [3] راهنمای پایان‌نامه ارشد، شرکت 1، تهران، 1365.
- [4] نویسنده 6، اشتباهات رایج در نوشتن متن علمی، پایان‌نامه کارشناسی ارشد، دانشکده مهندسی برق، دانشگاه شهید بهشتی، 1374.
- [5] و. نویسنده 7، و ز. نویسنده 8، «اهمیت رعایت حق مالکیت معنوی در ایجاد آثار»، نشریه علمی-پژوهشی دانشگاه شهید بهشتی، سال اول، شماره 2، ص 125-147، 1377.
- [6] ح، نویسنده 9، و ط، نویسنده 10، «ارائه روشی جدید در تشخیص کی‌برداری علمی»، در مجموعه مقالات هفتمین کنفرانس سالانه مهندسی برق ایران، ص 224-232، 1380.

[7] A. Author1, and B. Author2, IP and copyright, Oxford University Press, 1995.

[8] C. Author3, D. Author4, and E. Author5, "Evidence-Based Recognition of Plagiarism," IEEE Transaction on Pattern Analysis and Machine Intelligence, vol,12 no.10, pp. 811-835, 1994.

[9] F. Author6, "On Extensions of Genetic Algorithm," Proceeding of IEEE International Conference on Patten Recognition, pp. 752-758,1992.

[10] G. Author7, On Extensions of Genetic Algorithm, Ph.D. Dissertation, MIT, Cambridge, MA, 1982.

23- ارائه شفاهی سمینار

ارائه شفاهی سمینار نیز از اهمیت بالایی برخوردار می‌باشد. دانشجویان می‌بایست تلاش نمایند تا با تمرین و ممارست در انجام ارائه‌های شفاهی توانائی خود را در انتقال شفاهی مطالب علمی-فنی تقویت نمایند. در این بخش نکاتی در راستای تقویت این توانائی ارائه می‌گردد. در ابتدای این بخش چگونگی ارائه شفاهی به گونه‌ای ساختاریافته مطرح می‌شود و در ادامه خصوصیات ارائه‌کننده و شیوه مناسب ارائه توضیح داده خواهد شد.

- ارائه شفاهی سمینار می‌بایست ساختار مناسب داشته، براساس تمپلت point power ارائه شده توسط دانشکده، و به طرز زیر انجام شود:
- با مقدمه‌ای جاذب شروع شود به نحوی که از همان آغاز نظر مخاطب جلب شود. مقدمه باید با جملات کوتاه و مؤثر بیان شود.
- رعایت شئون فرهنگی و عرف محیط
- ادای احترام به حاضرین
- کسب اجازه از اساتید در موضوع ارائه (از حاضر و غایب، ترجیحا بدون ذکر نام و حتما بدون مبالغه و مداهنه و به اختصار)
- ارائه‌کننده خود را به اجمال معرفی کند

- طرح عنوان اصلی و عناوین داخلی مهم‌تر (که در اسلایدها نوشته شده‌اند)
- بیان حیطه و حدود موضوع
- بیان سوابق کارهای انجام شده در موضوع به اختصار
- اشاره‌ای مختصر به امکانات و مشکلات احتمالی مطالعه پژوهش در موضوع
- مطلب اصلی به صورت بخش‌بندی شده، با شروع از مفاهیم آشنا برای مخاطبین و بیان مفاهیم مبنایی مطلب مطرح شود. (مدت هر بخش باید متناسب باشد).
- تسلسل و توالی منطقی بخش‌های مختلف بحث با رعایت‌زمان‌بندی ارائه باید حفظ شود.
- نتیجه‌گیری‌های مرحله‌ای از هر قسمت بحث انجام شود.
- جمع‌بندی نهایی و نتیجه‌گیری‌های لازم پس از اتمام بخش‌های مختلف، انجام شود.
- اشاره به منابع مطالعه شده
- به سؤالات مخاطبین پاسخ مناسب داده شود.
- از مخاطبین به خصوص از سؤوال‌کنندگان و شرکت‌کنندگان سپاس‌گزاری شود.

24- خصوصیات ارائه‌کننده سمینار

- ارائه‌کننده شفاهی بهتر است خصوصیات زیر را داشته باشد:
- ظاهر آراسته و متناسب با عرف جامعه
- تمرکز فکر، جمعیت خاطر
- گشاده‌رویی و صبر و حوصله
- قابلیت (هنر) جلب توجه مخاطب
- توانایی اشراف بر فضای ارائه و کنترل جو ارائه
- ادب در کلام و ادب در رفتار
- تأثیر نگاه
- نفوذ کلام
- حضور ذهن و حاضر جوابی
- خونسردی و تسلط بر اعصاب
- توانایی برقراری ارتباط حضوری زنده و پویا

25- شیوه سخنرانی ارائه‌کننده

- ارائه‌کننده باید طبق شیوه‌ی زیر سمینار را ارائه نماید. باید توجه داشت که این کار، بسیار ظریف و حساس است. ارائه‌کننده باید سعی کند کمترین اشتباه را، چه در گفتار و چه در رفتار مرتکب شود تا سخنرانی مؤثر و موفق داشته باشد.
- قبل از شروع سخن، با گردش آرام نگاه به همه سوی، لحظاتی به مخاطبین نظاره کند.
- اصل نایکنواختی صدا را رعایت کند، گاه آرام سخن بگوید و گاه با صدای رسا و بلند. صدای متناسب با موضوع داشته باشد.
- صدای متناسب با موقعیت مکانی ارائه و تعداد حاضرین داشته باشد.
- از آهنگ، نواخت و لحن کلام بطور متناسب استفاده کند.

- بیانی ساده و روان داشته باشد. با جملاتی حتی‌الامکان کوتاه، مؤثر و در عین حال با احساس سخن بگوید.
- تکیه کلام نداشته باشد.
- حتی‌الامکان با چند سبک سخن بگوید.
- مطلب را طبق طرح زمان‌بندی ارائه کند و از وقت به درستی استفاده نماید.
- از حاشیه‌پردازی و زیاده‌گویی اجتناب کند.
- تأکیدات و تکرارهای بجا داشته باشد.
- از مکث و سکوت بجا و به اندازه به عنوان امکانی برای تاثیرگذاری بیشتر روی مخاطبین، به درستی استفاده کند.
- از بکار بردن کلمات و عبارات ابهام‌انگیز اجتناب کند.
- در هر لحظه سعی کند وضعیت مخاطبین، یعنی میزان کشش، علاقه و حوصله آنها را به شنیدن و دنبال کردن مطلب، درک کند.
- از نگاه به عنوان امکانی جهت برقرار کردن ارتباط پویا با مخاطبین و تاثیرگذاری روی آنها به خوبی استفاده کند و عدالت در تقسیم نگاه بین مخاطبین داشته باشد.
- از حرکات بدن، به ویژه دست، به طور مناسب و به قدر کافی بهره بگیرد.
- ثابت و بی‌حرکت در یک مکان نایستد.
- حتی‌الامکان مخاطبین را در ارائه مشارکت دهد.
- گاه‌گاه و به اقتضای موقع و مطلب، با رعایت جوانب عرفی و فرهنگی، کلام خود را تلطیف کند.
- از تفاخر، تکبر، خودنمایی و فضل‌فروشی پرهیز کند. متواضع باشد. ولی نه به طور تصنعی یا از روی ضعف.
- از امکانات دیداری - شنیداری به خوبی و به موقع استفاده کند.
- در تمام مدت ارائه سعی با صداقت و صمیمیت به مخاطبین نشان دهد که برای آنها اهمیت زیاد قائل است.
- با اطمینان سخن بگوید و هر جا که تردید داشته باشد، تردیدش را اصلاح کند.

26- منابع مفید

فرم سمینار کارشناسی ارشد:

<https://www.sbu.ac.ir/documents/1004188/1005526/MsForm12.doc/ee5cfb7c-f596-08c5-181e-b404191e69d7?t=1599290976882&download=true>

شیوه نامه تدوین گزارش سمینارهای کارشناسی ارشد:

<https://www.sbu.ac.ir/documents/1004188/1005526/MsForm02.pdf/981a4df1-9495-8c7a-ea36-59d8c37f0d45?t=1599290975753&download=true>

سایر فرم‌های مربوطه:

<https://www.sbu.ac.ir/web/ece/%D8%AA%D8%AD%D8%B5%DB%8C%D9%84%D8%A7%D8%AA-%D8%AA%DA%A9%D9%85%DB%8C%D9%84%DB%8C>